

III. redni koncert

dne 19. marca 1899.

Besedilo zborom.

1. Slovenske duhovne pesmi iz XVI. in XVII. stoletja:

a) Ave, presvitla Marija!

Ta pesem je z napevom in 8 kiticami natisnena v molitveni knjigi, katero je izdal Matija Kastelic, korar in benediktinac bratovščine sv. rožnega venca v Novem mestu, l. 1678: kot „prva pesem od sv. rožnega venca“, ter obseza vseh 15 skrivnosti na besedo „Ave Marija“ — 1. tu natisnena kitica obseza glavne misli „veslega dela“, 2. kitica „žalostni del“ in 3. kitica „častiljivi del“. Bratovščine sv. rožnega venca, katere so bile v 17. stoletju še zelo razširjene med Slovenci, so pele te pesmi pri svojih duhovnih opravilih v cerkvah in tudi doma. Predstojeca pesem se je pela mnogo v Novem mestu in v Velševskem samostanu na Gorenjskem. V drugič se je molitvena knjiga natisnila l. 1682., iz česar se poleg poročil tudi da sklepati, da se je knjiga mnogo rabila.

1. Ave, presvitla Marija!
Tebe časti duša mojā,
Sama spočela si Bogā,
Jezusa si Tj rodila.
O Marija!

2. Ah, bratje, sestre Marije,
Polej Jezus za nas vmrja,
Težkost križa za nas nosil,
Na taistovrsto križan bi!
O Marija!

3. On je to večno smrt razdjal
Ker je od smrti gori vstal.
Angelci s petjem pridejo,
Tebe, Marija, spremljajo!
O Marija!

b) Prva kitica Trubarjeve „Razlage deset zapoved“ iz l. 1550.

Poslušaj, človek, razumej,
Kaj oča ti nebeski sam zapovej,
Da bodeš vejdel inu tudi stóril
Proti Bogu inu ludem,
Da boš prijeten vsem!

(Sledi še 12 kitic, katere obsegajo razlago 10 zapoved božjih in sklepno molitev.)

c) Primož Trubarjev „Oče naš“ iz l. 1550.

Je natisnen prvič v katekizmu Primoža Trubarja l. 1550. z 9 kiticami pod naslovom: „Orationis Dominicae longior et perspicua interpretatio. Tiga Ocha naša obilna saftopna islaga, skusi Trubarja.“ Natisnen je pozneje v vseh izdajah slovenskih pesmaric XVI. stoletja, in sicer l. 1563. kot št. 4.; l. 1574. pod št. 8.; v J. Dalmatinovi pesmarici iz l. 1584. pod št. 10. in v Felicijana Trubarja pesmarici l. 1595. Besede in napev so original Trubarjev.

1. Oče naš, kir v nebesih sediš,
Povsod, kaj se stori, vidiš,
Jezus ta nas je s tabo zmiril,
Nam vsem nebeski raj dobil,
Ino je nas tudi vučil,
Da bomo prav molili
V veri te prosili. —
Ti si le sam,
Ki moreš nam
Pomagati varovati
Dušo, telo, kar imamo,
Na to mi vsi,
Revni vbozi,
Molimo po tem Jezusi!

2 resp. 5. Naš kruh vsakdanji daj nam danes,
Ti vsaj le sam skrbiš za nas;
Daj nam, kar mi potrebujemo,
Dokler v životu bodemo,
Da naš vžitek dobodemo
Našim bližnjim brez škode,
Da nam žegnan bode. —
Pred dragino,
Zlo družino,
Boleznimi, pred vojskami,
Ljubi Oče, obvari nas,
Daj nam verno
Gospoščino
Ino dobro sosesčino!

d) Adam Bohoričeva „Jutranja pesem“,

natisnena prvič l. 1584. v Dalmatinovi pesmarici kot 68. pesem pod naslovom: „Ena druga Otročija Peifam, kadar fe s'jutra gori vitane, ali s'vezher špat gre, k' naprej petju fvoim otrokom, fkuši Adam Bohorizha sloshena“ — obseza 27 kitic in 2 kitici spreminjeni za večerno pesem; v drugič natisnena je l. 1595. v pesmarici Felicijana Trutarja. Besede in napev so original Bohoričev. V koncertu se pojo kitice: 1, 3, 5 in 25.

1. Minila je vže strašna noč,
Iz teme je postala luč,
Veseli dan zdaj gori grè,
Solnce svojo luč razprostrè.	3. Vzdigujmo, Bog, k tebi naš glas,
Ti Bog, resnično vslišiš nas,
Si ukazal nam prav mólití,
Obljubil si nas vslišati.	5. O Jezu Krist, Bog no človek,
Pri Oču naš zvest besednik,
Vseli grešnikov si odvetnik,
Vsegà svetá odrešenik.
	25. Tebi, o Bog, péročimo
Dušo, telo, kar imamo,
Sèbò, očà, mater ljubò,
Bratcè, sestrice, vsò družbò.	

e) Juri Dalmatinova „Srčna in tolažljiva molitev za pravo krščansko smrt“.

(Natisnena l. 1584. in 1595.)

1. Kadar pride poslednji čas,
Da jaz bom moral vmreti,
O Jezu Krist, kir si za nas
Tudi moral trpeti,
Stoj meni zvesto na strani,
Pred hudobo mene brani,
V svoje roke me vzami! | 2. Zakaj jaz poročim tebi
Mojo vbogo dušico,
Daj revnemu meni v nebi
Gledat' sveto trojico,
Tolaži me z besedo svojo,
Pripelji me v sveto nebo,
Kjer ti sedaj prebivaš | 10. Zato te prosim jaz, o Bog,
Vsliši ti prošnjo mójo,
Reši me tudi iz nadlog,
Skaži mi milost svojo,
Vse grehe odpusti meni
Pripelji me tudi k sebi
V večno življenje, Amen! |
|--|--|---|

f) „Kaj žaluješ, srce moje?“

V Dalmatinovi pesmarici l. 1584. natisnena pesem brez imena zlagatelja pod naslovom: „Ena lepa duhovna“.

1. Kaj žaluješ, srce moje,
Kaj zdihuješ in medliš,
Kaj le željam svojim strežeš,
Kaj se brigaš in skrbiš
Za posvetno blagò,
Za srebro in zlato?
[Zaupaj ti svojmu Bogu,
Kir je stvaril zemljo, nebo!] | 2. On je tvoj predobri oče,
Ki otrok ne zapusti,
On pozna potrebe tvoje
Bolj kot sam poznaš jih ti,
Zaupanje le-to
Poplačano ti bo.
[On je tvoj oče in tvoj Bog,
Ki ti pomore iz nadlog.] | 3. Vse bogastvo, vsi zakladi,
Čast posvetna, lep obraz.
Kar tu naše srce mami,
Traja le en kratek čas —
A skrb za svetni s'jaj
Zapravi sveti raj.
[Da tega duša ne zgreši,
Ji, večni Bog, pomagaj ti!] |
|--|--|---|

g) Jan. Schweigerjeva „Lepa duhovna pesem“ (srečna smrt).

1. Hvala Bogu, moj čas je tu,
Da se imam ločiti
S tega sveta gori v nebo,
Tam vseh nadlog prost biti.
Zató jaz hočem pred smrtjo
Storit' duhovno oporoko
V božjem imenu, Amen.	2. Jaz verjem ter z ustmi spoznam
Le en jedin stan božji,
Kakor se je razodel sam
V sveti besedi svoji.
Ta gospod Čebaoč je svet,
Jehova, večni Bog brez let.
On je vse reči stvaril.	3. Poleg pa tudi verujem
V božjem jedinem stanu
Sveto trojico, vam povém,
Kakor stoji pisano,
Kir je Oče, Sin, sveti Duh,
Te tri osebe en sam Bog,
Vseh čast, moč je enaka.
26. Oči mojè vkup gredo že,
Nebo se je odprlo,
V odprto moja duša gre,
Telo bo tukaj vmrlo. —
Jezu, vzami v roko tvojo
To vbogo dušico mojo,
Katero si odrešil!	27. O gospod Bog, ti stvarnik naš,
Kir si nas vse odrešil,
Ti sam vse naše nuje znaš,
Ino si nas posvetil:
Kadar pride poslednji čas,
Vzami ti tjèkaj v nebo nas,
V večnò življenje! Amen.	

h) „Češčena si, Marija!“

Napev in besede natisnene so v prej omenjeni Kasteljevi molitveni knjigi l. 1578. in 1582. (z 9 kiticami).

Češčena si, Marija ti!
Blagruje te in vse časti.
Nebeški angeljci slavé,
Slavé na zemlji te ljudje!
Marija, ti, češčena si! | Pohlevno k tebi kličemo,
V dolini solz zdihujemo,
Pomagaj ti nam v sveti raj,
Živeti tam na vekomaj!
Marija, ti, češčena si! |
|---|--|

526/1954

3. Slovenske narodne pesmi za mešan zbor.

a) „Rasti, rasti, rožmarin!“

Rasti, rasti, rožmarin,
Ti deviški drag spomin!
Rožmarin ima svoj duh,
Naj bo zelen al' pa suh.

Kadar jaz umrla bom,
Venec lep imela bom:
'z rožmarina nemškega,
Nageljna rudečega.

b) „Sem slovenska deklica.“

Sem slovenska deklica,
Minka m' je imé,
Sem obraza bistrega,
Hrabro 'mam srcé.
Ljubi moj je čvrst junak,
Lep slovensk je korenjak!
Ljubi moj je Slave sin,
Krepki sin planin!

Kadar se možila bom
S tabo, moj junak,
Mora strašnih topov grom
Tresti zemlje tlak.
In na grada razvalin,
Te objamem, sin planin!
Dam ti roko, ljub junak,
Slavni korenjak!

c) Meglica.

Sem mislil snoč'
V vas iti,
Je b'la meglica
V jezери.

Prosila ljub'ca
Je Bogá,
Da b' šla meglica
Z jezera.

Je ljub'ca b'la
Uslišana,
Meglica šla je
Z jezera.

d) Čukova ženitev.

Čuk sedi na veji, tralala
Sova pa na leji, hopsasa!

Sova čuku miga,
Češ pa se vzemiva!

Čuk pa sovo vpraša,
„Kolk' pa dota znaša?“

„Eno bučo vina,
En'ga petelina.“

Vince bova 'zpila,
Bučo pa ubila.“

Čuk se je oženil,
Sova ga je vzela.

Komar bil starešina
Muha je bla strinja.

S'nica b'la družica,
K' ima rdeča lica.

S krepeljčki je kruh mesila,
Z repkom ga j' pa vsadila.

Psi so bili godci,
S svojimi velk'mi gobci.

Pošljejo j' po padarja,
Po tega Jurja Žabarja.

Preden ta priteče,
Muhi kri odteče.

Zaj'c je vince točil,
Na mizo ga je nosil.

Mačka je b'la dekla,
Jedi je z mize vlekla.

Orel starešina
Za mizo z glavo kima.

Komar je z muho plesal,
Da se je svet potresal.

Muha spodtaknila,
Nogo si je zlomila.

5. Domovini.

O vdova tóžna, zapuščena,
Ti mati toliko sirot,
S krvjo, solzami napojena,
Ki ból poznaš le, nič dobrot,
Oj mati vdanega ti sina
Oj, zlata mati domovina!
Ti krasna si, krasnejše ni,
Kar jih obseva zarja dneva;
Krepostna si, vsa vredna ti,
Da krona venča te kraljeva,
A trnjev le tvoj venec je,
In rod, tvoj rod — mučenec je.

Sovražni svét te le prezira,
Prezira te in te zatira.
Kdaj to gorjé pač mine ti?
Kdaj se okó ti vjasni kalno?
Kdaj slečeš to obleko žalno?
Kdaj sólnce zlato sine ti?
O, da z močjo in srečo, slavo,
Ne s krono trnjevo, nebó
Ovilo bi ti sveto glavo, —
Kako bi jaz ti pel glasno!
Kako bi ljubil te srčno!

A ker nikdo ne šteje te,
Ker ves te svet tepta z nogami,
Jaz ljubim tem srčneje te,
Jaz ljubim tem zvesteje te,
A ljubim te s solzami!
Oj mati moja, domovina,
Ljubezen moja si edina,
Ti moja skrb in bolečina,
Bog čuvaj dobrotljivi te,
Bog živi te, Bog živi te!

Simon Gregorčič.

7. Slovenske narodne pesmi za mešan zbor.

a) „Kadar boš na rajžo šel . . .“

Kadar boš na rajžo šel,
Pridi mi povedat,
Da ti bom pomagala,
Punkeljček zavezat'.

Punkeljček zavezala bom,
Milo se jokala bom,
Ker te ne bodo vidle več
Moje oči.

Kadar boš nazaj prišel,
Pridi mi povedat,
Da ti bom pomagala
Punkeljček razvezat'.

Punkeljček razvezala bom,
Sladko se smejala bom,
Ker te bodo vidle spet
Moje oči.

b) Zagorska.

Bom šel na planince,
Na v'soke goré,
Bom slišal od daleč
Zagorske zvoné.

Zagorski zvonovi
Prav milo pojo,
Nemara preljubo
K pogrebu neso.

Pa če jo nesejo,
Le naj jo nesó,
Saj dolgo ne bode,
B' do mene za njo.

Zvoniti bom pustil,
Kropiti pa ne,
Kropile jo bodo
Le moje solzé.

c) „Bog je stvaril zemljico.“

Bog je stvaril zemljo, zemljico,
Zemljica rodila trtico.

Trtica rodila grozdka dva,
Grozdek je napolnil sodčka dva.

Sodček je napolnil firklja dva,
Firkelj je napolnil glažka dva.

d) „Srečno, srečno, ljub'ca moja!“

Srečno, srečno, ljub'ca moja,
Saj ti moja več ne boš;
Slišim, da si se možila,
Mene zapustila boš!

Ko b'ne bila obljubila
S svojo desno mi rokó,
B' mi ne b'la srca ranila,
Ki veselo več ne bo.

e) Potrkan ples.

Polka je vkazana,
Tla so namazana!
Oj hej, oj hej!
Kaj bo pa zdej?

Zahvaljen bod', ljubi moj zet,
Ki prišel si pikasto vzeti;
Je pikasta, lisasta, šepasta, vegasta,
Skrinjo pa polno j'ma suh'ga zlata!
Tralala

Igra je vkazana,
Tla so namazana!
Oj hej, oj hej!
Pod se ogrej!

Tolaži se, dobri moj sin,
Saj nisi edini trpin;
Moja je muhasta, sitna, jezikasta,
Trde pesti in koščenih je rok.
Tralala!

Fantje, dekliči vi,
Bas že hudo renči!
Oj hej, oj hej!
Kri se razgrej!

Ljubica, vdari v rokó,
Skočiva le hitro v koló!
Roka naj roke se trdno drži,
Lice veselja pa naj se žari!
Tralala!

Nožica naj drobni,
Krilice se vrti;
V levo, v desno
Bliska okó!

Ljubica, daj mi rokó,
Da ljubiš me vedno zvesto!
Bela ko sneg in rudeča ko kri,
V srci si mojem zapisana ti.
Tralala!

